

Podsumowanie opinii prof. Stanisława Piątka, z Uniwersytetu Warszawskiego, dotyczącej oceny zgodności z Konstytucją i prawem Unii Europejskiej projektu przepisów dotyczących *must carry must offer*

Zdaniem prof. Piątka, zaproponowane przez rząd zmiany w ustawie o radiofonii i telewizji w zakresie *must carry must offer* (MCMO) zawarte w art. 10 pkt 8 oraz 9 projektu ustawy Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo komunikacji elektronicznej (druk sejmowy nr 2862) nie powinny być uchwalone w proponowanym kształcie z uwagi na następujące wady:

1. Proponowane zmiany z zakresie MCMO są niezgodne z wymaganą przez prawo UE (tj. Europejski Kodeks Łączności Elektronicznej) zasadą przejrzystości i jasności. **Projekt ogranicza ustawową listę programów objętych obowiązkiem MCMO do programów nadawcy publicznego** oraz automatycznie rozszerza tę listę o kolejne programy publiczne, które będą nadawane przez TVP naziemnie. Zasadnicza część listy programów objętych obowiązkiem MCMO będzie kształtowana przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji, na podstawie bardzo nieprecyzyjnych wytycznych do wydania rozporządzenia.
2. Wbrew wymogom Europejskiego Kodeksu Łączności Elektronicznej, proponowanego zakresu obowiązku MCMO nie można uznać za zakres proporcjonalny i uzasadniony, gdyż **zakres tego obowiązku ulega pięciokrotnemu zwiększeniu w porównaniu z obecnym stanem.**
3. Proponowane zmiany zostały także negatywnie ocenione w świetle wymogów Dyrektywy Audiowizualnej i uprawnienia dotyczącego odpowiedniej ekspozycji programów telewizyjnych w świetle art. 7a tej dyrektywy. **Wszystkie rozwiązania ustawowe są nakierowane wyłącznie na promowanie programów nadawcy publicznego.** Tymczasem pluralizm mediów, obejmujący oferty nadawców publicznych i komercyjnych, jest podstawowym wymogiem dotyczącym odpowiedniej ekspozycji programów w świetle prawa UE. Wymóg odpowiedniej ekspozycji programów telewizyjnych (przypisane miejsce na pilocie) może być nałożony jeśli jest to niezbędne dla realizacji celów leżących w interesie ogólnym w dziedzinie audiowizualnych usług medialnych, takich jak pluralizm mediów, wolność słowa oraz różnorodność kulturowa, co nie ma miejsca w niniejszej sprawie.
4. Projekt nakłada obowiązek oferowania widzom programów *a la carte*, co narusza ochronę praw konsumentów w zakresie umów i ofert wiązanych (wymóg Europejskiego Kodeksu Łączności Elektronicznej).
5. Naruszane są także konstytucyjne zasady demokratycznego państwa prawnego wynikające z orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego:
  - a) Konieczność dokonania zmian w umowach z operatorami i odbiorcami programów powoduje, że nie jest uwzględniany zakaz naruszania interesów w toku, szczególnie w zakresie tych umów, które zgodnie z obowiązującymi wymaganiami są umowami zawartymi na czas określony.

- b) Zastosowany w projekcie sposób potraktowania dotychczasowych uprawnień w zakresie MCMO może naruszać zasadę ochrony praw słuszenie nabytych.
  - c) Całkowicie pominięto obowiązek konsultacji publicznej projektu oraz oceny skutków regulacji, mimo że przepisy o MCMO i ograniczeniach dotyczących zawierania umów dotyczą milionów gospodarstw domowych, wszystkich nadawców i operatorów telewizji kablowej, satelitarnej i IPTV. Oznacza to, że została naruszona została zasada prawidłowej (przyzwoitej) legislacji wynikająca z zasady demokratycznego państwa prawnego.
  - d) Ustawodawca powinien utrzymać dotychczasowy sposób regulacji obowiązku MCMO „tylko w ustawie”, a nie w akcie wykonawczym, jako że regulacja obowiązku transmisji MCMO nie ogranicza się do wywołania jedynie skutków gospodarczych, ale jest wprost powiązana z prawami obywatelskimi w zakresie wolności słowa, prawa do informacji i wolności komunikowania się..
  - e) Wielokrotne rozszerzenie zakresu obowiązku MCMO oznacza bardzo poważne ograniczenie praw majątkowych nadawców, podlegających ochronie zgodnie z art. 64 Konstytucji RP. Obowiązek nieodpłatnego udostępniania tak wielu programów narusza konstytucyjną zasadę ochrony własności i innych praw majątkowych.
  - f) Rozwiązania zaproponowane w projekcie naruszają wymóg równego traktowania nadawców publicznych i nadawców programów komercyjnych w sprawie sprzedaży czasu reklamowego i prowadzą do dyskryminacji nadawców komercyjnych.
Dyskryminacja polega na nieproporcjonalnym rozszerzeniu obowiązku transmisji programów nadawcy publicznego oraz wyekspozowania tych programów na początkowych miejscach na pilocie telewizyjnym.
6. Proponowane rozwiązania w różny sposób naruszają przepisy Konstytucji dotyczące możliwości ograniczenia konstytucyjnych wolności i praw:
- a) Niezachowanie wymogu proporcjonalności – naruszenie przez pięciokrotne rozszerzenie zakresu obowiązku transmisji.
  - b) Rażący brak proporcjonalności - ograniczenia nałożone na nadawców programów i operatorów. Zmuszają one do całkowitej zmiany zasad zawierania umów o udostępnienie programów pomiędzy nadawcami a operatorami oraz pomiędzy tymi operatorami a odbiorcami programów. Oznacza to ograniczenie wolności działalności gospodarczej i swobody umów.